

APSTIPRINĀTA
Latvijas Valsts mežzinātnes institūta „Silava” un
Latvijas Lauksaimniecības universitātes
valsts zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošanas
aģentūras „Meža pētīšanas stacija” uzraudzības padomes
2020.gada 2.novembra sēdē, protokols Nr. 4/2020

**Meža pētīšanas stacijas
darbības stratēģija
2020.-2022. GADAM**

**Jaunkalsnava
2020**

Saturs

1. Stratēģijas mērķis	4
2. MPS darbības vides un spēju izvērtējums	4
3. MPS pilnvarojums, darbības virsmērķis (misija) un funkcijas	8
4. MPS stratēģiskie attīstības virzieni	8
5. MPS darbības virzieni un to mērķi	8
6. MPS darbības virzienu raksturojums	9
7. MPS ieņēmumu avoti un finansējuma izlietojuma pamatprincipi	13
8. Stratēģijas aktualizēšanas un īstenošanas novērtēšanas kārtība	13

Izmantotie saīsinājumi:

MPS	Meža pētīšanas stacija
ZM	Zemkopības ministrija
MK	Ministru kabinets
LVMI “Silava”	Latvijas Valsts mežzinātnes institūts “Silava”
LLU	Latvijas Lauksaimniecības universitāte
Uzraudzības padome	Meža pētīšanas stacijas uzraudzības padome
SEG	siltumnīcefektu izraisošās gāzes
MRM	meža reproduktīvais materiāls

1. Stratēģijas mērķis

MPS darbības stratēģija 2020.-2022.gadam (turpmāk – stratēģija) ir MPS vidēja termiņa plānošanas un vadības dokuments, kas izstrādāts saskaņā ar Publisko aģentūru likuma 21.panta pirmo daļu, 23.pantu un MPS nolikumu.

Stratēģijas mērķis ir noteikt 2020.-2022. gada kopējos darbības virzienus, kuru ietvaros MPS plāno un organizē savu darbu.

Stratēģija nodrošina MPS darbības plānošanu tās kompetencē esošo funkciju izpildei.

MPS, pamatojoties uz stratēģijā noteiktajām vidēja termiņa prioritātēm, izstrādā valsts zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošanas plānu (turpmāk – mežu apsaimniekošanas plāns), kas satur detalizētu informāciju par konkrētiem uzdevumiem un veicamiem pasākumiem kārtējā gadā institūcijas budžeta ietvaros.

2. MPS darbības vides un spēju izvērtējums

Meža pētīšanas stacijas darbības vēsture Latvijā aizsākās 20. gadsimta sākumā, kad 1928.gadā Zemkopības ministrijas Meža departamenta pārraudzībā tika nodibināta institūcija ar nosaukumu „Mežu pētīšanas stacija”.

Latvijas PSR Zinātņu akadēmijas sastāvā 1946. gadā tika nodibināts Mežsaimniecības problēmu zinātniskās pētniecības institūts, kam bija nepieciešama izmēģinājumu bāze, tāpēc 1953. gadā Mežu pētīšanas stacijas darbību atjaunoja. Tai tika dots nosaukums Mežu pētīšanas stacija “Kalsnava”.

1964. gadā Mežu pētīšanas stacija „Kalsnava” no Zinātņu akadēmijas pakļautības pārgāja Mežsaimniecības un mežrūpniecības ministrijas pakļautībā. 1976. gadā pēc Zinātnes un ražošanas apvienības „Silava” izveidošanas Mežu pētīšanas stacija „Kalsnava” tika iekļauta tās sastāvā. Šāda struktūra pastāvēja līdz 1991. gadam, kad Zinātnes un ražošanas apvienība „Silava” tika reorganizēta par Latvijas Valsts mežzinātnes institūtu „Silava”. Pēc šīs reorganizācijas Mežu pētīšanas stacija „Kalsnava” tika pakļauta Meža ministrijai, pēc tam nonāca Valsts meža dienesta struktūrā. No 1991. līdz 1999. gadam Mežu pētīšanas stacijas „Kalsnava” pārraudzībā bija 8600 ha valsts meža zemju, kā arī stacija veica virsmežniecības funkcijas privātajos mežos Kalsnavas, Ļaudonas un Gaiziņkalna mežniecību teritorijās.

Savukārt LLU Mācību un pētījumu mežsaimniecības izveidošana un attīstība cieši saistīta ar Meža fakultātes vēsturi. Tās darbības mērķis ir bijis kalpot par mežsaimniecības un citu lauksaimniecības specialitāšu studentu praktisko mācību un zinātnisko bāzi, reizē veicot mežu apsaimniekošanu. Tās mežos Jelgavas, Auces un Talsu apkārtnē zinātniskos pētījumus veica galvenokārt fakultātes pasniedzēji un darbinieki.

Mežu pētīšanas stacija “Kalsnava” un Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas Mācību un pētījumu mežsaimniecība pastāvēja līdz 2000. gadam, kad

meža nozares institucionālās reformas rezultātā tika izveidoti valsts zinātniskās izpētes meži. Meža pētīšanas stacija darbojās Valsts meža dienesta sastāvā kā tās teritoriālā struktūrvienība īpašu uzdevumu veikšanai – zinātniskās izpētes mežu pārvaldīšanai un zinātnisko pētījumu nepārtrauktības nodrošināšanai.

Ministru kabinets ar 2001. gada 27. jūnija rīkojumu Nr.322 piešķīra valsts meža zemi zinātniskās izpētes vajadzībām.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 24. marta rīkojumu Nr.128 noteikts, ka valsts zinātniskās izpētes mežus pārvalda LVMI „Silava” un LLU, bet apsaimnieko LVMI „Silava” un LLU izveidota publiskā aģentūra Meža pētīšanas stacija.

MPS pārraudzību veic LVMI „Silava” Zinātniskās padomes un LLU Senāta izveidota Uzraudzības padome, kuras personālsastāvu un nolikumu apstiprina ar LVMI „Silava” Zinātniskās padomes un LLU Senāta lēmumu. Saskaņā ar Uzraudzības padomes nolikumu ZM deleģē savu pārstāvi, LVMI „Silava” pārstāv institūta direktors, LLU pārstāv Meža fakultātes dekāns.

Meža pētīšanas stacija apsaimnieko valsts zinātniskās izpētes mežus 28595,2 ha platībā, tie veidojas no 7 atsevišķiem mežu masīviem (mežu novadiem) (1.att.), kas izvietoti 13 pašvaldību teritorijās.

1	KALSNAVAS MEŽU NOVADS	7258 ha
2	MEŽOLES MEŽU NOVADS	9927 ha
3	JELGAVAS MEŽU NOVADS	3607 ha
4	AUCES MEŽU NOVADS	4203 ha
5	ŠĶĒDES MEŽU NOVADS	2685 ha
6	TAURENES MEŽU NOVADS	93 ha
7	RUCAVAS MEŽU NOVADS	822 ha

1.attēls MPS mežu novadi ar valsts zinātniskās izpētes mežu platību, ha

MPS apsaimniekoto īpašumu sadalījums administratīvajās teritorijās

Mežu novads	Pašvaldība	Platība, ha	Pagasts, pilsēta	Platība, ha
1.	2.	3.	4.	5.
Kalsnavas	Pļaviņu novads	3487,995	Aiviekstes pagasts	3189,465
			Vietalvas pagasts	298,53
	Madonas novads	3770,15	Kalsnavas pagasts	2259,83
			Ļaudonas pagasts	1510,32
Jelgavas	Jelgavas pilsēta	428,1	Jelgavas pilsēta	428,1
	Jelgavas novads	486,4	Valgundes pagasts	486,4
	Ozolnieku novads	2692,3	Ozolnieku pagasts	178,1
			Cenu pagasts	2514,2
Auces	Auces novads	3721,68	Vecauces pagasts	1120,4
			Lielaucē pagasts	1078,08
			Vītiņu pagasts	1502,3
			Bēnes pagasts	20,9
Šķēdes	Saldus novads	481,8	Vadakstes pagasts	481,8
	Talsu novads	2684,76	Laidzes pagasts	189,81
			Laucienes pagasts	1575,49
			Lībagu pagasts	556,96
Rucavas	Nīcas novads	133,1	Nīcas pagasts	133,1
			Rucavas novads	688,5
Taurenes	Vecpiebalgas novads	93,25	Dzērbenes pagasts	93,25
Mežoles	Raunas novads	1496,45	Drustu pagasts	1496,45
	Smiltenes novads	8430,71	Launkalnes pagasts	8352,22
			Variņu pagasts	78,49
	Kopā:	28595,195		28595,195

MPS darbības iekšējo un ārējo normatīvo vidi veido :

- Meža likums,
- Publisko aģentūru likums,
- Publiskas personas mantas atsavināšanas likums,
- MK 2001. gada 27. jūnija rīkojums Nr.322 „Par valsts meža zemes piešķiršanu zinātniskās izpētes vajadzībām”,
- MK 2013. gada 8. oktobra noteikumi Nr.1051 „Zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošanas un uzraudzības kārtība”,
- MK 2014. gada 24. marta rīkojums Nr.128 „Par valsts zinātniskās izpētes mežu pārvaldītāju un apsaimniekotāju”,

- Meža pētīšanas stacijas nolikums (apstiprināts LVMI „Silava” Zinātniskajā padomē (03.03.2014 lēmums, protokols Nr.4) un LLU Senātā (12.03.2014 lēmums Nr.8-63)),
- MK 2015. gada 16. novembra rīkojums Nr. 718 “Par koku ciršanas maksimāli pieļaujamo apjomu 2016.-2020. gadam”,
- ZM 2014.gada 27.marta rīkojums Nr.43 „Par valsts nekustamā īpašuma nodošanu Latvijas Valsts mežzinātnes institūta „Silava” pārvaldīšanā un kustamās mantas nodošanu Latvijas Valsts mežzinātnes institūta „Silava” īpašumā”,
- LVMI „Silava”, LLU un MPS 2014.gada 31.martā noslēgts valsts nekustamā īpašuma apsaimniekošanas līgums.

Valsts zinātniskās izpētes mežu platības ir reģistrētas zemesgrāmatā uz valsts vārda ZM personā.

MPS darbu vada direktors, kura kompetences noteiktas MPS nolikumā.

MPS uz 2019. gada 1.novembri bija 40 amata vieta (39,75 slodzes) un no personāla 25 darbiniekiem ir augstākā izglītība, no kuriem desmit ir maģistra grāds.

MPS darbības spējas pozitīvi ietekmē:

- MPS ievērojamā vēsturiskā pieredze uzdoto funkciju veikšanā;
- MPS tiesiskais statuss, kā publiskai aģentūrai, ļauj realizēt meža apsaimniekošanu tā, lai tiktu pildīts valsts zinātniskās izpētes mežu svarīgākais uzdevums – ieguldījums meža nozares kopējā attīstībā;
- valsts zinātniskās izpētes mežu izvietojums septiņos mežu novados visā valsts teritorijā, nodrošinot lielu biotisko un abiotisko apstākļu dažādību;
- valsts zinātniskās izpētes mežos izvietoto, dažādos laika posmos ierīkoto, ilglaicīgo zinātniskās izpētes objektu lielais skaits;
- MPS izveidotā infrastruktūra mācību prakšu organizēšanai;
- pieredzējuši, zinoši un motivēti speciālisti, kuri apsaimnieko valsts zinātniskās izpētes mežus.

Iespējamie MPS darbības efektivitāti bremsējošie faktori:

- nav aktualizēti normatīvie akti par zinātnisko mežu apsaimniekošanu un uzraudzību atbilstoši faktiskajai situācijai;
- pašlaik nav paredzēta iespēja Uzraudzības padomē izskatāmos jautājumus saskaņot elektroniski;
- nav izveidots aktuālajām mežzinātnes atziņām atbilstošs demonstrējumu objektu tīkls;
- valsts zinātniskās izpētes meži nav pārstāvēti Latvijas austrumu klimatiskajā reģionā.

3. MPS pilnvarojums, darbības virsmērķis (misija) un funkcijas

MPS ir LVMI „Silava” un LLU pārraudzībā esoša publiskā aģentūra, kas veic valsts zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošanu.

MPS darbojas saskaņā Publisko aģentūru likumu un MPS nolikumu, LVMI Silava Zinātniskās padomes un LLU Senāta izveidotas Uzraudzības padomes pārraudzībā.

MPS **virsmērķis (misija)** ir kalpot par saskares punktu mežzinātnei, meža nozares izglītībai un zināšanu pārnesei praksē.

MPS **darbības mērķis** ir apsaimniekot valsts zinātniskās izpētes mežus zinātniskās izpētes, mācību prakšu un tālākizglītības atbalstam un atbilstošas infrastruktūras ierīkošanai un uzturēšanai, dodot pienesumu meža nozares attīstībā.

MPS savas kompetences ietvaros pilda šādas funkcijas:

- nodrošina atbalstu zinātniskajai izpētei un meža nozares izglītībai valsts zinātniskās izpētes mežos;
- īsteno mežu apsaimniekošanu valsts zinātniskās izpētes mežos.

4. MPS stratēģiskie attīstības virzieni

MPS savu darbības stratēģiju veido, lai dotu ieguldījumu spēkā esošo meža nozares attīstības plānošanas dokumentos¹ noteikto meža nozares attīstības mērķu un rezultātu sasniegšanā.

MPS ir noteikti sekojoši ilgtermiņa stratēģiskie attīstības virzieni:

- **racionāla meža apsaimniekošana**, kas, saskaņā ar ilgtermiņa meža apsaimniekošanas plānu, ir par pamatu strukturētai ieņēmumu novirzīšanai zinātniskās izpētes un meža izglītības atbalstam;
- **izcilība** meža apsaimniekošanā (speciālisti, plānošana, risinājumi), nodrošinot zināšanu pārnesei;
- pilnvērtīga un funkcionāla **atbilstoša MPS infrastruktūra**.

5. MPS darbības virzieni un to mērķi

MPS darbības virzieni ir šādi:

- **Zinātniskās izpētes atbalsts**, ar mērķi nodrošināt meža nozares attīstības prioritātēm atbilstošu pētījumu atbalsta bāzi, kas sniedz iespēju ilglaicīgi ievākt datus un pārbaudīt zinātniskās hipotēzes praksē.
- **Meža nozares augstākās izglītības un tālākizglītības atbalsts**, ar mērķi paaugstināt meža izglītības studentu praktisko iemaņu līmeni un dot

---

¹ Piemēram, Meža un saistīto nozaru attīstības pamatnostādņēs 2015.-2020. gadam

iespēju iegūt praktiskās zināšanas attiecīgos demonstrējumu objektos valsts zinātniskās izpētes mežos.

- **Valsts zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošana ārpus izpētes un demonstrējumu objektiem** ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas ietvaros, ar mērķi demonstrēt adaptīvu mežsaimniecības praksi, veicot racionālu meža apsaimniekošanu.

6. MPS darbības virzienu raksturojums

6.1. Darbības virziena nosaukums: Zinātniskās izpētes atbalsts

Valsts zinātniskās izpētes meži ir bāze meža nozares attīstības prioritātēm atbilstošu pētījumu atbalstam, kas sniedz iespēju pārbaudīt zinātniskās hipotēzes praksē, veicinot zināšanu un tehnoloģiju pārnesi. MPS spēj sniegt atbalstu visos meža nozares attīstībai nozīmīgajos pētījumu virzienos, atbalsta pieteikumu ietvaros izveidojot un uzturot atbilstošus zinātniskās izpētes objektus un integrālā meža monitoringa parauglaukumus, tādā veidā īstenojot savu pamatfunkciju un veicinot mežzinātnes attīstību. Valsts zinātniskās izpētes mežu platības, kurās ierīkoti zinātniskie objekti, tiek apsaimniekotas saskaņā ar šo objektu ierīkošanas mērķi un metodiku. Zinātniskās izpētes objekti ir ierīkoti 3962,36 ha jeb 14 % no MPS apsaimniekotajiem zinātniskās izpētes mežiem.

Pieteikumus zinātniskās izpētes atbalsta saņemšanai izskata, un lēmumu par atbalsta sniegšanu konkrētajām aktivitātēm pieņem Uzraudzības padome. MPS nodrošina Uzraudzības padomes atbalstītus pasākumus atbilstoši mērķim un metodikai. Lai nodrošinātu publiski pieejamu informāciju par MPS sniegto atbalstu, būtu lietderīgi to publiskot atbalsta saņēmēja tīmekļa vietnē.

Zinātniskās izpētes atbalstam ir pieejama un tiek izmantota MPS apsaimniekošanā esošā izmēģinājumu kokaudzētava un tā atrodas Madonas novada Kalsnavas pagastā.

Ir uzsākta un tiek turpināta zinātniskās izpētes objektu inventarizācija, nākotnē nodrošinot precīzu ģeotelpisko informāciju par zinātniskās izpētes objektiem valsts zinātniskās izpētes mežos.

Meža un ūdens ekoloģisko pētījumu veikšanai valsts zinātniskās izpētes mežu Kalsnavas mežu novadā, aptuveni 800 ha platībā, 1963.gadā izveidots stacionārs „Vesetnieki”, kurā MPS nodrošina nepārtrauktu meža hidroloģisko parametru mērīšanu. Šobrīd Vesetnieku meža ekoloģijas stacionāra mūsdienīgai attīstībai šķēršļus rada stacionāra attīstības koncepcijas neesamība. Vesetnieku meža ekoloģijas stacionārs ir svarīgs zinātniskās izpētes objekts un šīs teritorijas attīstībai sadarbībā ar LVMI Silava svarīgi ir izstrādāt teritorijas turpmākās attīstības konceptu.

Darbības virziena mērķis: nodrošināt meža nozares attīstības prioritātēm atbilstošu pētījumu atbalsta bāzi, kas sniedz iespēju ilglaicīgi ievākt datus un pārbaudīt zinātniskās hipotēzes praksē, nodrošinot atziņu pārnesi.

Darbības rezultāti

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības		
		2020	2021	2022
Uzturēti ierīkoti zinātniskās izpētes objekti	Uzturēto zinātniskās izpētes objektu īpatsvars, % no kopējā skaita	100	100	100

Nodrošināta izmēģinājumu kokaudzētavas darbība	Izaudzētais meža reproduktīvais materiāls, tūkst. gab.	230	230	230
Ģeotelpiska un cita informācija par zinātniskās izpētes objektiem	Ģeotelpiski uzmērīto/ zinātniskās izpētes objektu īpatsvars, % no kopējā skaita	33	66	100

Vidēja termiņa uzdevumi:

- 1) sadarbībā ar LVMI Silava izstrādāt Vesetnieku meža ekoloģijas stacionāra teritorijas attīstības koncepciju;
- 2) nodrošināt publiski pieejamu informāciju par MPS atbalstītajām aktivitātēm.

6.2. Darbības virziena nosaukums: Meža nozares augstākās izglītības un tālākizglītības atbalsts

Darbības virziena īstenošana dod iespēju meža nozares augstākās izglītības studentiem zinātniskās izpētes mežos paaugstināt praktisko iemaņu līmeni, kā arī iegūt praktiskās zināšanas attiecīgos demonstrējumu objektos, kur integrēti arī atbilstoši zinātniskās izpētes objekti.

MPS nodrošina atbalstu LVMI Silava zināšanu popularizēšanai un nodošanai meža nozares interesentiem².

Pateiz MPS ierīkojusi un uztur piecus demonstrējumu objektus. MPS ieguldījumu zināšanu pārnesē kavē nepilnīgs demonstrējuma objektu tīkls, un tas, ka nav pilnīgas informācijas par uzturētajiem un ierīkotajiem zinātniskās izpētes objektiem. Zinātnisko atziņu pārnesei nākotnē nepieciešams ciešā sadarbībā ar LVMI Silava izveidot demonstrējumu objektu tīklu, vizualizējot pētījuma rezultātus, kas LLU MF studentiem un arī citiem interesentiem nodrošinātu aktuālo informāciju par MPS valsts zinātniskās izpētes mežos veikto pētījumu rezultātiem. Sadarbības ietvaros plānots uzsākt demonstrējumu objektu ierīkošanu, piemēram, izveidojot demonstrējumu objektu taku.

Mācību un izglītības atbalsta pasākumu ietvaros tiek nodrošināts atbalsts aktivitātēm saskaņā ar atbalsta pieteikumiem. Šo atbalsta pasākumu ietvaros tiek īstenots atbalsts mācību praksēm tādās studiju programmās kā “Mežzinātne”, “Mežinženieris” un “Kokapstrāde”, lai studējošie prakses ietvaros nostiprinātu studiju kursā apgūtās teorētiskās zināšanas un vairotu praktiskās iemaņas. Mācību prakšu atbalsta ietvaros tiek nodrošināts tehniskais aprīkojums, naktsmītnes un autotransports.

Ikgadējās atbalstāmās, Uzraudzības padomes apstiprinātās meža nozares augstākās izglītības atbalsta aktivitātes tiek iekļautas konkrētā gada valsts zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošanas plānā un saskaņā ar to realizētas.

Darbības virziena mērķis: paaugstināt meža izglītības studentu praktisko iemaņu līmeni, kā arī dot iespēju iegūt praktiskās zināšanas attiecīgos demonstrējumu objektos zinātniskās izpētes mežos.

² Latvijas Valsts mežzinātnes institūta “Silava” vidēja termiņa (2014.-2020. gadi) darbības un attīstības stratēģija

Darbības rezultāti

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības		
		2020	2021	2022
Nodrošināta MPS atbalsta ietvaros iegūto zinātniskās izpētes rezultātu tālāka izmantošana, ierīkojot demonstrējumu objektus	Ierīkoti demonstrējumu objekti ar sabiedrībai pieejamu vizualizētu informāciju, ikgadēji skaits/gab.	1	2	3
Nodrošināts mācību prakšu atbalsts (tehniskais aprīkojums, naktsmītnes, autotransports)	Sniegtais mācību prakšu atbalsts, % no Uzraudzības padomes apstiprinātajiem pieprasījumiem	100	100	100

Vidēja termiņa uzdevumi:

- 1) sadarbībā ar LVMI Silava izveidot un uzturēt demonstrējumu objektu un inventarizēto zinātniskās izpētes objektu tīklu ar pieejamu informāciju par katrā demonstrējumu objektā iegūtajām atziņām, kā arī nodrošināt piekļuvi tiem;
- 2) demonstrējumu objektu takas izveide.

6.3. Darbības virziena nosaukums: Valsts zinātniskās izpētes mežu platību apsaimniekošana ārpus izpētes un demonstrējumu objektiem

Valsts zinātniskās izpētes meži saskaņā ar Meža likumu ir apsaimniekojami pētījumu veikšanai, ilglaicīgu zinātniskās izpētes, vides un meža monitoringa objektu ierīkošanai un uzturēšanai, kā arī mācību prakses un tālākizglītības atbalstam meža nozares izglītības jomā.

Valsts zinātniskās izpētes mežu racionālai apsaimniekošanai MPS plāno iesaistīties normatīvā akta projekta izstrādē, kas nosaka zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošanas un uzraudzības kārtību, kā arī piedalīties Meža pētīšanas stacijas nolikuma satura pilnveidošanā.

Apsaimniekojot mežu ārpus zinātniskās izpētes un demonstrējumu objektiem, tiek nodrošināta meža un meža zemes efektīva un ilgtspējīga apsaimniekošana, atbilstoši valsts zinātniskās izpētes mežu izmantošanas mērķim, ievērojot, ka palielinās zinātniskās izpētes un demonstrējumu objektu platības.

Ārpus zinātniskās izpētes un demonstrējumu objektiem ir 86 % no MPS apsaimniekotajiem zinātniskās izpētes mežiem.

Meži ar dabas un vides aizsardzības ierobežojumiem aizņem 24,6% no kopējās meža platības.

MPS valsts zinātniskās izpētes mežus apsaimnieko, nodrošinot pilnu mežsaimniecisko ciklu: sākot ar meža atjaunošanu, mežaudžu kopšanu un beidzot ar koksnes ražas iegūvi. Tiek veikti labai mežsaimnieciskai praksei atbilstoši pasākumi mežu apsaimniekošanā: meža infrastruktūras uzturēšana, meža aizsardzība pret kaitēkļiem, meža apsardzība pret uguni, meža inventarizācija u.c.

MPS valsts zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošanai ir ieviesusi ģeogrāfiskās informācijas sistēmu (*MPSGEO*) un turpinās darbs pie tās attīstības.

MPS meža apsaimniekošanas prakse vērsta uz meža atjaunošanu ar selekcionētu meža reproduktīvo materiālu, nosakot, ka 60 % no visām atjaunotajām platībām tiek izmantots augstvērtīgs, selekcionēts meža reproduktīvais materiāls. Meža pētīšanas stacijas vidēja termiņa darbības stratēģijas 2017.-2019. īstenošanas novērtējums parāda, ka selekcionēta materiāla iegādes iespējas ir bijušas limitētas, tāpēc, ka valstī darbojas viens liels piegādātājs, kurš ne vienmēr spēj

nodrošināt npieciešamo selekcionēta MRM apjomu, jo pašreiz tirgū pieprasījums pēc selekcionēta stādmateriāla ir lielāks nekā MRM ražotāji spēj piedāvāt.

Valsts zinātniskās izpētes mežos galvenajām saimnieciskajām sugām (priedei, eglei, bērzam) ir uzkrājušās vecas mežaudzes vairāk kā 2 tūkst. ha platībā. Lai nodrošinātu racionālu meža apsaimniekošanu, ikgadējos ciršanas apjomos svarīgi ieplānot vecās mežaudzes. Ilgtermiņā meža apsaimniekošanai un vecumstruktūras optimizēšanai ir būtiski izvērtēt valsts zinātniskās izpētes mežu platību apsaimniekošanu no ainavu ekoloģiskās plānošanas perspektīvas.

Īstenojot racionālu mežsaimniecību, Meža pētīšanas stacija vērtēs arī 460 ha egļu audžu, kuras ir 40-60 gadu vecas audzes uz kūdras augsniem un kurās egle ir vismaz 80%, lai noteiktu kuras no tām ir neproduktīvas un atbilst rekonstruktīvās cirtes nosacījumiem.

Ciršanas tiesības tiek realizētas izsolēs, pārdodot augošus kokus, izņemot teritoriju, par kuru līdz 2020.gada 12.augustam ir spēkā esošs ilgtermiņa mežizstrādes līgums (1194,0 ha). Cērtamo koku izzīmēšanu, izcērtamās krājas uzmērīšanu un novērtēšanu veic Meža pētīšanas stacijas darbinieki. 2020.gadā plānots ieviest sistēmu, lai augošu koku izsolēs nepieļautu dalību uzņēmumiem ar nepamatoti zemu vidējo darba algu, iepriekšminētais uzdevums ir minēts *Meža un saistīto nozaru attīstības pamatnostādņēs 2015.-2020. gadam* un nodrošinās, ka tiek ieviesti godīgas konkurences priekšnosacījumi.

Ik gadus tiek investēts meža ceļu atjaunošanā un pārbūvē. Lai nodrošinātu pilnvērtīgu meža apsaimniekošanu mežu masīviem ar apgrūtinātu piekļuvi, notiek jaunu meža ceļu posmu izbūve.

Lai nodrošinātu meža zemju mērķtiecīgu izmantošanu, investīcijas tiek paredzētas meliorācijas sistēmu uzturēšanai un remontam.

MPS valsts zinātniskās izpētes mežos veic uguns apsardzības profilaktiskos pasākumus, kopā ar citiem ugunsdzēsējiem veic ugunsgrēku likvidāciju un nodrošina ugunsgrēka vietas uzraudzību. Meža uguns apsardzībai valsts zinātniskās izpētes mežos tiek uzturētas mineralizētās joslas.

Darbības virziena mērķis: nodrošināta ilgtspējīga meža apsaimniekošana, demonstrējot adaptīvu mežsaimniecības praksi, veicinot meža racionālu apsaimniekošanu.

Darbības rezultāti

Rezultāta formulējums	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja vērtības		
		2020	2021	2022
Nodrošināt MPS apsaimniekoto mežaudžu racionālu apsaimniekošanu	Veco mežaudžu (sākot ar nākamo vecumklasi pēc cirtmeta) īpatsvars	nepalielinās	nepalielinās	nepalielinās
	Meža atjaunošana ar selekcionētu MRM, % no dabiski atjaunotajām, stādītām un sētām platībām	60	60	60
	Neproduktīvu mežaudžu nomaiņa, katru gadu ha	10	10	10
Racionālai meža apsaimniekošanai atbilstošs kvalitatīvu meža ceļu blīvums	Uzlaboti meža ceļi, km gadā	9	9	9
Ierīkots un uzturēts optimāls meža meliorācijas sistēmu tīkls	Atjaunotas meliorācijas sistēmas, km gadā	28	28	28

Vidēja termiņa uzdevums:

- 1) ieviest sistēmu, lai nepieļautu koksnes produktu pārdošanu uzņēmumiem ar nepamatoti zemu vidējo darba algu³;
- 2) izvērtēt valsts zinātniskās izpētes mežu platību ārpus izpētes un demonstrējumu objektiem apsaimniekošanu no ainavu ekoloģiskās plānošanas perspektīvas;
- 3) iesaistīties grozījumu 2013. gada 8. oktobra Ministru kabineta noteikumos Nr.1051 "Zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošanas un uzraudzības kārtība" izstrādē;
- 4) iesaistīties priekšlikumu izstrādē Meža pētīšanas stacijas nolikuma aktualizēšanai.

7. MPS ieņēmumu avoti un finansējuma izlietojuma pamatprincipi

MPS finanšu līdzekļus veido:

- 1) pašu ieņēmumi no meža produkcijas atsavināšanas, meža reprodiktīvā materiāla realizācijas, medību tiesību nomas, nekustamo īpašumu apsaimniekošanas, sēkļu kvalitātes kontroles un citi pašu ieņēmumi;
- 2) ziedojumi un dāvinājumi;
- 3) ārvalstu finansiālā palīdzība.

Gada beigās MPS kontā esošo līdzekļu atlikums paliek MPS rīcībā un to drīkst izlietot nākamajā vai turpmākajos gados.

Ieņēmumus no valsts zinātniskās izpētes mežiem MPS izmanto saskaņā ar valsts zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošanas plānu un ikgadējo budžetu.

MPS plāno veikt investīcijas pilnvērtīgā un funkcijām atbilstošā MPS infrastruktūrā, tai skaitā ieguldījumus investīciju objektos kuri minēti Ilgtermiņa infrastruktūras attīstības plānā.

8. Stratēģijas aktualizēšanas un īstenošanas novērtēšanas kārtība

Stratēģijas īstenošanas ikgadējo novērtējumu veic MPS publiskā gada pārskata ietvaros, kuru apstiprina Uzraudzības padome.

Stratēģijas novērtējumu izmanto par pamatu nākamā plānošanas cikla stratēģijas izstrādei. Pamatojoties uz novērtējuma rezultātiem, cik iespējams, nodrošina plānoto mērķu, rezultātu un rezultatīvo rādītāju pēctecību.

Stratēģijas aktualizēšanas vai precizēšanas nepieciešamību tās darbības perioda laikā ierosina MPS direktors vai Uzraudzības padome. Stratēģiju aktualizē vai precizē ar Uzraudzības padomes lēmumu.

---

³ Meža un saistīto nozaru attīstības pamatnostādņēs 2015.-2020. gadam